

5.12.1980

1 (2)

Opastussilta 7
Semaforin

00520 HELSINKI
HELSINGFORS 52

Puhelin 1511
Telefon

Till arbetspensionsanstalterna

ÄNDRINGAR I LAGEN OM SJÖMANSPENSIONER OCH LAGARNA OM STATENS PENSIONER

Regeringen har till riksdagen avlåtit propositioner med förslag till ändring av lagen om sjömanspensioner, av 7 § lagen om statens pensioner och av 5 § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner.

Det huvudsakliga syftet med ändringarna i lagen om sjömanspensioner är att en del stadganden i lagen skall fås att överensstämma med motsvarande stadganden i de övriga arbetspensionslagarna. Dessa stadganden gäller dröjsmålsrättan, återstående anställningstid, förutsättningarna för erhållande av invaliditetspension på basen av fribrev, den nedre åldersgränsen för arbetslöshetspension, samordning av pensionen med ersättning som utges enligt lagen om skada ådragen i militärtjänst samt erhållande och lämnande av uppgifter. Dessutom föreslås bl a ändring av vissa stadganden gällande Sjömanspensionskassans bokslut och granskningen av dess räkenskaper. Avsikten är att ändringarna skall tillämpas från 1981 års början.

Enligt lagen om statens pensioner beaktas vid uträkning av den pensionsgrundande lönen i invalidpensionsfall arbetsförtjänsten ända fram till den dag då pensionen börjar. Detta har lett till en onödigt långsam handläggning av invalidpensionsansökningarna. För en förbättring i den rådande situationen föreslås nu en ändring av lagen så, att arbetsförtjänsten i de här avsedda fallen skulle beaktas endast till slutet av den kalendermånad som föregår invaliditetens inträde. Därtill föreslås, att dyrortstillägg skall beaktas i pensionslönen i de fall då tillägget inte ingår i förmånstagarens arbetsförtjänst på grund av arbetsplacering utomlands.

Enligt lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner kan förmånstagare under vissa i lagen givna förutsättningar välja att utfå pension

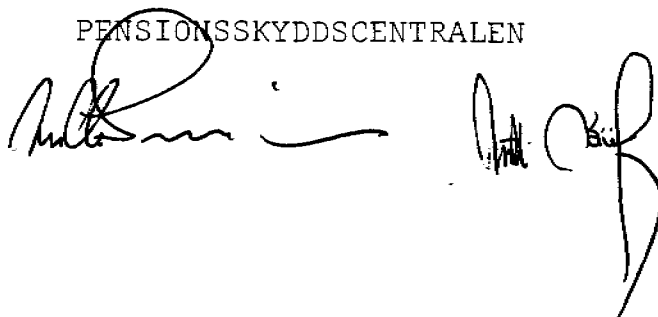
5.12.1980

2

enligt lagen om statens familjepensioner fastän
förmånstagaren tidigare skulle ha valt pension
enligt det s k statens gamla pensionssystem.
I propositionen föreslås, att denna möjlighet att
välja skulle utvidgas till att även omfatta en del
tjänste- och befattningshavare med avtalslön.

Meningen är att de föreslagna ändringarna i statens
pensionsstadganden skall träda i kraft så snart riks-
dagen antagit dem.

PENSIONSSKYDDSCENTRALEN

BILAGOR

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag angående ändring av lagen om sjömans-
pensioner

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag angående ändring av 7 § lagen om statens
pensioner

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag
till lag om ändring av 5 § lagen angående införande
av lagen om statens familjepensioner.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av lagen om sjömanspensioner.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

I propositionen föreslås, att stadgandena om förseningsränta, som uppbärs på grund av försummelse att erlagga i lagen om sjömanspensioner angiven försäkringspremie, återstående tjänstgöringstid, förutsättningarna för erhållande av invaliditetspension som erläggs med stöd av fribrev, den nedre åldersgräns, som förutsätts för erhållande av arbetslöshetspension, samordning av pension med i lagen om skada, ådragen i militärtjänst angiven ersättning samt erhållande och lämnande av uppgifter, ändras så, att de överensstämmer med motsvarande stadganden i de övriga arbetspensionslagarna.

Dessutom föreslås vissa ändringar av stadgandena rörande till pension berättigande tjänstgöringstid samt att stadgandet om erhållande av pension vid pensionsålder, som är lägre än 65 år, preciseras och att den tid som fastställts för färdigställande av bokslut, revision och fullmäktiges ordinarie möte förlängs, i vilket sammanhang stadgandet om pensionskassas bokföring och bokslut skulle ändras så, att det i tillämpliga delar överensstämmer med motsvarande stadgande i lagen om försäkringsbolag.

Ändringarna tillämpas, räknat från ingången av år 1981.

MOTIVERING.

1. Nuvarande läge och föreslagna ändringar.

1.1. Förseningsränta.

Enligt 8 § 2 mom. lagen om sjömanspensioner (72/56, SPL) skall redare, som inför sjömanspensionskassan är ansvarig för erläggandet av den egna försäkringspremien samt arbetstagares försäkringspremie, som innehållits från arbetstagarnas löner, på försäkringspremie som inte erlagts inom föreskriven tid i ränta erlagga 10 % om året för förseningstiden. Enligt 19 § 1 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61; APL) fastställs förseningsräntans storlek av social- och hälsovårdsministeriet och den får vara högst 6 procentenheter högre än den basränta som Finlands Bank vid ifrågavarande tidpunkt uppbär hos

penninginrättningarna för centralbankskredit. För närvarande är den ifrågavarande förseningsränteprocenten 14,35 %. Då en förseningsränta på 10 % under nuvarande förhållanden bör anses vara alltför låg, och då det dessutom är ändamålsenligt att den är densamma inom olika pensionssystem, föreslås, att stadgandet om förseningsränta i SPL ändras så att det överensstämmer med motsvarande stadgande i APL.

1.2. Beräkning av tjänstgöringstid som berättigar till pension (premiermånader).

Sjömanspensionens storlek och rätten till pension vid sänkt pensionsålder bestäms på basen av tjänstgöringstidens längd, dvs. på basen av de s.k. premiemånaderna. Stadganden om

beräkandet av premiemånaderna ingår i 11—13 §§ SPL. Dessa stadganden avviker till vissa delar t.o.m. väsentligt från motsvarande stadganden i APL och de övriga arbets- och tjänstepensionslagarna. Sålunda ingår i SPL inte något stadgande om att såsom tjänstgöringstid inte beaktas den tid, för vilken arbetstagaren, medan han stått i arbetsförhållande, uppburit på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarverksamhet grundad invaliditetspension, vid fastställandet av vars storlek beaktas den tid som återstår till pensionsålderns uppnående, eller motsvarande arbetsförtjänst. Avsikten med stadgandet är att förhindra, att dubbelt pensionsskydd uppstår för samma tid, varför stadgandet föreslås intaget i 11 § 1 mom. SPL.

Enligt 11 § 1 mom. SPL omräknas till sådan tid, som berättigar till pension, också den tid, på grundvalen av vilken ersättning för semester, vederlag eller veckovila utges vid arbetsförhållandets upphörande. Av det ifrågavarande stadgandet följer att den tjänstgöringstid som uppstår under en tidsperiod av ett år kan bli längre än 12 månader. Därför har stadgats, att den för ettvarit år beräknade tjänstgöringstiden får uppgå till högst 12 månader. Ifrågavarande stadgande, vars tillämpning är knuten till kalenderåret, kan likväl leda till helt olika resultat beroende på om arbetsförhållandet upphört under kalenderårets början eller slut. Därför föreslås stadgandet ändrat så, att granskningsperiod inte skulle vara kalenderåret, utan en tid av ett år. Därjämte föreslås uttrycket "ersättning för veckovila" ändrat till "ersättning för annan därmed jämförbar förmån". Det senare uttrycket skulle möjliggöra beaktande också av annan förmån än veckovila vid beräkning av premiemånaderna.

Förutsättning för tillämpandet av det s.k. restriktiva stadgandet i 11 § 2 mom. SPL är, att den sjukdom, det lyte eller den kroppsskada som vederbörande lidit av redan då arbetsförhållandet begynte, har uppstått under en tid då ifrågavarande person inte varit skyldig att betala försäkringspremie till pensionskassan. Motsvarande villkor ingår inte i de övriga arbets- eller tjänstepensionslagarnas restriktiva stadganden. Stadgandet föreslås därför avlägsnat också ur lagen om sjömanspensioner, särskilt som det är synnerligen svårt att tillämpa i fråga om vissa slag av sjukdomar.

I 12 § 1 mom. SPL ingår stadganden om beaktande av den s.k. återstående tjänstgörings-

tiden eller tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av pensionsåldern. Detta stadgande är likväl snävare än motsvarande stadganden i de övriga arbetspensionslagarna såtillvida, att däri inte såsom en utökning av förmånen ingår i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor angivet dagunderstöd eller stadganden om kvinnlig arbetstagare, som vårdat ett barn som är yngre än tre år. Dessa stadganden föreslås nu fogade till det ifrågavarande momentet, som därjämte föreslås ändrat så, att den återstående tiden, såvida det senaste arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, skulle beaktas endast försåvitt arbetstagaren inte äger rätt till annat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av den i enlighet därmed utgående invaliditetspensionen sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Enligt regeringens proposition av den 24 oktober 1980 med förslag till lag angående ändring av APL (Reg. prop. nr 180/1980 rd.), skulle i lagen om studiestöd avsedd studieledighet inte beaktas vid beräkningen av de 360 dagar, beträffande vilka avgörande om invaliditetspension fattas. I analogi härmed föreslås motsvarande stadgande intaget också i det ifrågavarande 1 mom.

Om en person, som från pensionskassan erhållit invaliditetspension, på grund av samma sjukdom, lyte eller kroppsskada på nytt blir arbetsoförmögen, fastställs pensionen i enlighet med 12 § 2 mom. SPL enligt samma grunder som den tidigare pensionen, likväl så, att lönegrunden justeras, om pensionen, beräknad med stöd av den nya lönen, är större än den tidigare pensionen. Justering av lönegrunden verkställs inte i fråga om övriga arbetspensioner. En sådan justering av lönegrunden, vars grundval kan vara ett kortvarigt säsongarbetsförhållande, kan leda till överraskande slutresultat, varför förslaget är att det ifrågavarande stadgandet skulle avlägsnas och vederbörande, liksom även inom de övriga arbetspensionssystemen, skulle få pension enligt de tidigare grunderna. Det bör observeras, att då människor i framtiden allt oftare kommer att få sina arbetspensioner från olika pensionsystem, skulle bibehållandet av stadgandet medföra en förändring i samordningen av pensionerna.

Stadgandet i 12 § 3 mom. gällande SPL föreslås kompletterat så, att det motsvarar den utveckling som ägt rum inom arbetspensionslagstiftningen.

1.3. Ålderdomspension.

Förutsättningen för erhållande av i 14 § SPL angiven ålderdomspension är att arbetsförhållandet upphört efter det vederbörande uppnått pensionsåldern. Om så inte har skett, fastställs ålderdomspensionen enligt 17 §, som gäller fribrev och i vilken pensionsåldern är 65 år. Å andra sidan erhåller en person genom att återgå till sjömansarbetsförhållande t.o.m. för endast en premiemånad efter det han uppnått pensionsåldern genom denna åtgärd rätt till i 14 § angiven pension t.o.m. vid sänkt pensionsålder.

Med beaktande av att enligt 11 § som tjänstgöringstid, vilken berättigar till pension, räknas den tid, på basen av vilken semester, vederlag eller annan därmed jämförbar ersättning utges då arbetsförhållandet upphör, föreslås till 14 § 2 mom. fogat ett stadgande, enligt vilket den ifrågavarande tiden skulle jämföras med tiden i arbetsförhållande också vid avgörandet av rätten till pension. Å andra sidan föreslås att i momentet intas ett stadgande om att en förutsättning för erhållande av ålderdomspension vid sänkt pensionsålder, dvs. i fråga om manskap under 60 år och i fråga om befäl under 65 år, skulle vara, att vederbörande därvid under två års tid före det till pension berättigande arbetsförhållandets upphörande har varit i sjömansarbetsförhållande under en tid av minst 18 premiemånader.

1.4. Invaliditetspension.

Förutsättning för erhållande av 15 § SPL angiven invaliditetspension är att invaliditeten begynt innan ett år förflutit från arbetsförhållandets upphörande. Vid beräkningen av denna tid har arbetslöshetstiden inte beaktats, vilket skett när det gäller de övriga arbetspensionslagarna. Därför föreslås till paragrafen fogat ett stadgande, enligt vilket vid beräkningen av de 360 dagarna inte skulle beaktas de dagar, för vilka arbetstagaren erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor angivet dagunderstöd.

Förutsättningarna för erhållande av sådan invaliditetspension som enligt 17 § SPL skall utges på basen av fribrev avviker i någon mån från villkoren för erhållande av i APL angiven invalidpension, men påminner dock i hög grad om dem. För att de pensionsavgöranden som

gäller samma person skall kunna vara likadana, föreslås villkoren för erhållande av i 17 § angiven invaliditetspension ändrade så, att de överensstämmer med APL.

1.5. Arbetslöshetspension.

I överensstämmelse med regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 20 § folkpensionslagen, lag angående ändring av 4 c § lagen om pension för arbetstagare och lag angående ändring av 9 a § lagen om statens pensioner (Reg. prop. nr 171/80) föreslås, att den nedre åldersgräns, som förutsätts för erhållande av arbetslöshetspension, från början av år 1981 sänks så, att de som är födda år 1926 eller tidigare kunde bli delaktiga av pensionen.

1.6. Pensionsgrundande lön.

Enligt det stadgande som föreslås fogat till 12 § 1 mom. SPL räknas som sådan tid i arbetsförhållande, vilken berättigar till pension, inte den tid, för vilken en person erhållit i momentet avsedd invaliditetspension. Den lön som erhållits för denna tid skall inte heller beaktas vid beräkningen av den pensionsgrundande lönen. Ett stadgande om detta föreslås fogat till 16 § 1 mom., vari för tydlighetens skull föreslås intaget ett stadgande om, att närmare stadganden om beräkning av den pensionsgrundande lönen skulle kunna utfärdas genom förordning.

1.7. Samordning.

Till de övriga arbetspensionslagarna har fr. o. m. början av innevarande år fogats ett stadgande, enligt vilket sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under krigens åren 1939—1945, inte beaktas vid samordning av pensioner. Det ifrågavarande stadgandet föreslås fogat till 27 § 4 mom. SPL, vilket lagrum gäller samordning.

1.8. Förlängning av tiden för bokslut och revision.

Enligt 54 § SPL skall pensionskassans bokslut vara färdigt före utgången av februari månad. I praktiken har denna tid under de senaste åren visat sig vara för kort, varför den föreslås

förlängd med en månad, dvs. till utgången av mars. Samtidigt föreslås stadgandena om bokslut ändrade så, att de motsvarar stadgandena i den nya lagen om försäkringsbolag.

Av förlängningen av bokslutstiden följer att tidpunkten för revision och för fullmäktiges möte på motsvarande sätt skulle ändras. I enlighet härmed föreslås att revisionen bör vara utförd senast inom april (52 §) och att fullmäktiges möte bör hållas senast inom juni (44 §).

1.9. Lämnande och erhållande av uppgifter.

I 64 § 2 mom. SPL ingår ett stadgande om pensionskassans rätt att få alla uppgifter som har inverka på avgörandet av ett ärende. Stadgandet är märkbart snävare än fallet är i de övriga arbetspensionslagarna. Av den anledningen och eftersom de nuvarande stadgandena i vissa fall visat sig vara alltför begränsade, föreslås 64 § ändrad så, att i 2 mom. skulle intas ett stadgande om arbetsgivarens skyldig-

het att lämna uppgifter och att till paragrafen fogas ett nytt 3 mom. om erhållande av uppgifter från myndigheterna samt från försäkrings- och pensionsanstalter som bedriver lagstadgad försäkring.

2. Propositionens ekonomiska verkningar.

De föreslagna ändringarna skulle sedda mot bakgrunden av den kalkylerade utvecklingen, medföra en stegring av pensionsutgifterna på under 0,1 milj. mk, varav statens andel skulle vara en tredjedel, dvs. ca 0,03 milj. mk.

3. Ikraftträdande.

Avsikten är att bringa ändringarna i kraft från och med ingången av år 1981.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av lagen om sjömanspensioner.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) 8 § 2 mom., 11 och 12 §§, 14 § 2 mom., 15 §, 15 e § 6 mom., 16 § 1 mom., 17 § 1 mom., 27 § 4 mom., 44 § 1 mom., 52 och 54 §§ samt 64 § 2 mom.,

av dessa lagrum 8 § 2 mom., 16 § 1 mom. och 17 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 11 december 1970 (768/70), 11 § sådan den lyder i lag av den 30 december 1966 (739/66) och i sagda lag av den 11 december 1970, 12 och 15 §§ sådana de lyder i sagda lag av den 30 december 1966, 14 § 2 mom. och 15 e § 6 mom. sådana de lyder i lag av den 18 april 1980 (280/80), 27 § 4 mom. sådant det lyder i lag den 23 juni 1975 (493/75) och 54 § sådan den lyder i lag av den 10 augusti 1973 (662/73), samt

fogas till 8 §, sådan den lyder delvis ändrad genom sagda lag av den 11 december 1970, ett nytt 3 mom. och till 64 § ett nytt 3 mom. som följer:

8 §.

På belopp, som inte inbetalts inom föreskriven tid, skall arbetsgivare erlagga en högst enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställd ränteprocent beräknad årlig ränta. Den av ministeriet fastställda ränteprocenten får vara högst sex procentenheter högre än ränteprocenten för den basränta som Finlands Bank vid ifrågavarande tidpunkt uppbär hos pen-

ninginrättningarna för centralbankskredit. Förändring av basräntan beaktas likväl först från ingången av kalenderåret efter förändringen.

Är arbetsgivaren ett samfund, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan med stöd av denna lag fastställd avgift jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta utsökas hos delägaren eller bolagsmannen på sätt ovan i 1 mom. är stadgat.

11 §.

För bestämmande av pensionsrätten och pensionens storlek omräknas den tid, för vilken försäkringspremie utgår, i premiemånader sålunda, att sagda tid, räknad i dagar, delas med trettio. Återstår härvid minst 15 dagar, anses dessa motsvara en premiemånad. Till premiemånader omräknas även semester samt tid, på grundvalen av vilken ersättning för semester, vederlag eller annan därmed jämförbar förmån utges vid arbetsförhållandes upphörande. På varje år räknas likväl högst 12 premiemånader. Vid beräkningen av premiemånaderna beaktas likväl inte den tid, för vilken arbetstagare, medan han varit i arbetsförhållande, uppburit i lag stadgad eller enligt offentlig pensionsstadga utgående, på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagarkerksamhet grundad invaliditetspension, vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst.

Har invaliditet berott på sjukdom, lyte eller kroppsskada, som vederbörande lidit av redan då arbetsförhållandet begynte, beaktas inte, då invaliditetspensionen fastställs, den tjänstgöringstid, från vars begynnelse till invaliditetens inträde inte minst ett år förflutit.

12 §.

Har invaliditetet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om studieleidighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiemånader även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den i 14 § 1 mom. stadgade pensionsåldern. Har arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom premiemånader den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försävt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagarkerksamhet, som begynt före detta arbetsförhållande, äger rätt till i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invaliditetspension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Likaså räknas vid bestämmandet av kvinnlig arbetstagares invaliditetspension såsom premie-

månader den tid som återstår till uppnåendet av pensionsåldern, såvida hon under tiden mellan den tidpunkt då sagda 360 dagar förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 15 a § avsett barn, som är yngre än tre år, dock ej, om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnavårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande tid på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarkerksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagares arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader, gäller angående fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

Skall till person, som erhållit i enlighet med 1 mom. fastställt invaliditetspension, senare erläggas pension på grund av ålder eller ny invaliditet, räknas som premiemånader även den tid, under vilken han uppbär ovan avsedd invaliditetspension. Beviljas likväl ny invaliditetspension med anledning av samma sjukdom, lyte eller kroppsskada som den ovan nämnda tidigare invaliditetspensionen, fastställs den enligt samma grunder som den tidigare pensionen.

Har arbetstagare, sedan det i 1 mom. avsedda arbetsförhållandet upphört, på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarkerksamhet förvärvat rätt till i annan lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invaliditetspension den tid, som återstår till pensionsålderns uppnående, eller motsvarande arbetsförtjänst, beaktas, tillämpas inte stadgandet i 1 mom. på det tidigare arbetsförhållandet. Arbetstagaren anses härvid ha blivit berättigad till ovan avsett pensionsskydd enligt lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden vid den tidpunkt, då hans sammanlagda arbetsförtjänst i arbetsförhållanden, som faller under sagda lag, innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den kroppsskada som utgör huvudsaklig orsak till invaliditeten, uppgått till i 7 § 1 mom. nämnda lag förutsatt gränsbelopp.

14 §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven ålder, eller uppnår han sagda ålder under den

tid som erhålls då till tidpunkten för arbetsförhållandets upphörande läggs de med stöd av 11 § 1 mom., på grundvalen av därvid utbetalad ersättning för semester, vederlag eller annan därmed jämförbar ersättning beräknade premiemånaderna, har även han rätt till ålderdomspension, såframt han har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder, under förutsättning, att han under två års tid före det till pension berättigade arbetsförhållandets upphörande har varit i sådant arbetsförhållande som avses i denna lag under en tid av minst 18 premiemånader. Har arbetsförhållandets upphörande berott på att ålderdomspension, som beviljats på grundvalen av en i 34 a § avsedd försäkring, börjat utbetalas, har försäkrad rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf, då han uppnått den ålder som motsvarar minimiantalet premiemånader.

Manskap:

Ålder 59 år 58 år 57 år 56 år 55 år

Minimiantal

premiemånader 252 264 276 288 300

Befäl:

Ålder 64 år 63 år 62 år 61 år 60 år

Minimiantal

premiemånader 312 324 336 348 360

15 §.

Rätt till invaliditetspension tillkommer försäkrad, vars förvärvsmöjligheter till följd av sjukdom, lyte eller kroppsskada beräknas ha nedgått med minst en tredjedel av vad en person i motsvarande ställning i sådant arbetsförhållande som avses i sjömanslagen förtjänar, under förutsättning att sagda tillstånd bör anses vara bestående eller varat sex månader utan avbrott samt att invaliditeten begynt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd, förflutit från arbetsförhållandets upphörande.

15 e §.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer även år 1926 eller tidigare född försäkrad rätt att erhålla arbetslöshetspension.

16 §.

Ålderdoms- eller invaliditetspension utgår månatligen med ett belopp, som beräknas på den inkomst den försäkrade erhållit från fartyg under det kalenderår, under vilket han började uppbära ålderdomspension eller blev arbetsoförmögen, och de tre närmast föregående kalenderåren i medeltal per premiemånad eller, om den försäkrade varit i 1 mom. avsedda arbetsförhållande kortare tid, under hela sin tjänstetid, enligt en prosentsats, som anges av sjattedelen av premiemånadstalet. Vid fastställandet av den pensionsgrundande lönen beaktas likväl inte den tid, för vilken försäkrad erhållit i 12 § 1 mom. avsedd invaliditetspension. Angående beräklandet av den pensionsgrundande lönen stadgas närmare genom förordning.

17 §.

Tillkommer försäkrad eller den, som varit underkastad denna lag, inte rätt till ålderdomspension, som avses i 14 §, eller invaliditetspension, som avses i 15 §, utges till honom på grund av fribrev ålderdoms- eller invaliditetspension, efter det att han uppnått 65 års ålder eller, då hans arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, med beaktande jämväl av den tid som redan förflutit, kan uppskattas vara utan avbrott nedsatt med minst två femtedelar åtminstone ett år, och efter hans död till i 15 a § avsedda personer efter honom familjepension på grund av fribrev. Vid bedömandet av i vilken mån arbetsförmågan är nedsatt beaktas den försäkrades återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete som han rimligen, med hänsyn till sin utbildning, tidigare verksamhet, ålder och boendeförhållanden samt därmed jämförbara omständigheter, kan förutsättas utföra.

27 §.

Utan hinder av vad i 1 och 3 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner inte sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning, som försäkrad åtnjutit under minst tre års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen inte överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller på sådan ersättning

grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall betraktas härvid inte det, att arbetslöshetspension förändras till invaliditetspension eller invaliditetspension till ålderdomspension, ej heller uppkomsten av rätt att erhålla familjepension efter pensionstagare. Vid samordning av pensioner beaktas inte heller sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under kriget åren 1939—1945.

44 §.

Fullmäktige sammankommer minst en gång om året, senast inom juni, till sammanträde, som benämns fullmäktiges ordinarie möte.

52 §.

Revisorerna skall senast inom april skriftligen till styrelsen avge berättelse över sin verksamhet samt utlåtande om förvaltningen av pensionskassan och om dess räkenskaper.

54 §.

Pensionskassans räkenskapsperiod är kalenderåret. I bokföringen skall, utan hinder av vad annorstädes i lag är stadgat, iakttagas stadgandena i denna lag samt av social- och hälsovårdsministeriet utfärdade anvisningar, vilka föranleds av försäkringsverksamhetens speciella karaktär. Bokslutet, som omfattar resultaträk-

ning, balansräkning och verksamhetsberättelse, skall tillställas revisorerna senast inom mars det år som närmast följer efter räkenskapsperiodens utgång.

64 §.

Arbetsgivare är skyldig att till sjömanspensionskassan och försäkringsdomstolen lämna alla uppgifter som är av nöden för verkställigheten av denna lag. Sagda anstalter äger rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Vad ovan stadgats om arbetsgivare, gäller i tillämpliga delar även i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa.

Statlig, kommunal eller annan offentlighetsmyndighet eller anstalt, läkare i offentlig tjänst, sjukhus samt försäkrings- eller pensionsanstalt och pensionsstiftelse, som bedriver lagstadgad försäkring, är skyldiga att på begäran avgiftsfritt tillställa pensionskassan, försäkringsdomstolen och försäkringsanstalt, som bedriver lagstadgad försäkring, alla på avgörandet i föreliggande, i denna lag angivet ärende inverkande uppgifter, som de har i sin besittning. Pensionskassan är skyldig att erlagga skäligt arvode för läkarutlåtande, som givits på grundvalen av i detta moment föreskriven skyldighet.

Denna lag tillämpas från och med den 1 januari 1981.

Helsingfors den 21 november 1980.

Republikens President

URHO KEKKONEN

Social- och hälsovårdsminister *Sinikka Luja-Penttilä*

Lag

angående ändring av lagen om sjömanspensioner.

I enligt med riksdagens beslut

ändras i lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56) 8 § 2 mom., 11 och 12 §§, 14 § 2 mom., 15 §, 15 e § 6 mom., 16 § 1 mom., 17 § 1 mom., 27 § 4 mom., 44 § 1 mom., 52 och 54 §§ samt 64 § 2 mom.,

av dessa lagrum 8 § 2 mom., 16 § 1 mom. och 17 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 11 december 1970 (768/70), 11 § sådan den lyder i lag av den 30 december 1966 (739/66) och i sagda lag av den 11 december 1970, 12 och 15 §§ sådana de lyder i sagda lag av den 30 december 1966, 14 § 2 mom. och 15 e § 6 mom. sådana de lyder i lag av den 18 april 1980 (280/80), 27 § 4 mom. sådant det lyder i lag den 23 juni 1975 (493/75) och 54 § sådan den lyder i lag av den 10 augusti 1973 (662/73), samt

fogas till 8 §, sådan den lyder delvis ändrad genom sagda lag av den 11 oktober 1970, ett ntt 3 mom. och till 64 § ett nytt 3 mom. som följer:

Gällande lag.

8 §.

På belopp, som icke inbetalts inom föreskriven tid, skall redare i ränta erlagga tio procent om året för förseningstiden.

11 §.

För bestämmandet av pensionsrätten och pensionens storlek omräknas den tid, för vilken försäkringspremie för förvärvad lön utgår, i premiämånader sålunda, att sagda tid kalenderårsvis, räknad i dagar, delas med trettio. Återstå härvid minst 15 dagar, anses dessa motsvara en premiämånad. Till premiämånader omräknas även semester samt tid, på grundvalen av vilken ersättning för semester, vederlag eller veckovila utgives vid arbetsförhållandes upphörande. På varje kalenderår räknas likväl högst 12 premiämånader.

Förslag.

8 §.

På belopp, som inte inbetalts inom föreskriven tid, skall arbetsgivare erlagga en högst enligt av social- och hälsovårdsministeriet fastställd ränteprocent beräknad årlig ränta. Den av ministeriet fastställda ränteprocenten får vara högst sex procentenheter högre än ränteprocenten för den basränta som Finlands Bank vid ifrågavarande tidpunkt uppbärs hos penninginrättningarna för centralbankskredit. För ändring av basräntan beaktas likväl först från ingången av kalenderåret efter förändringen.

Är arbetsgivaren ett samfund, för vars förpliktelser delägare eller bolagsman svarar såsom för egen skuld, kan med stöd av denna lag fastställd avgift jämte på den vid dröjsmål med betalningen beräknad ränta utlösas hos delägaren eller bolagsmannen på sätt ovan i 1 mom. är stadgat.

11 §.

För bestämmande av pensionsrätten och pensionens storlek omräknas den tid, för vilken försäkringspremie utgår, i premiämånader sålunda, att sagda tid, räknad i dagar, delas med trettio. Återstår härvid minst 15 dagar, anses dessa motsvara en premiämånad. Till premiämånader omräknas även semester samt tid, på grundvalen av vilken ersättning för semester, vederlag eller annan därmed jämförbar förmån

Gällande lag.

Har invaliditet berott på sjukdom, lyte eller kroppsskada, som vederbörande lidit av redan då han inträdde i sådan sjömans-tjänst, som avses i denna lag, och har han ådragit sig sjukdomen, lytet eller kroppsskadan under tid, för vilken han icke varit pliktig att erlägga premie till pensionskassan, beaktas icke den tjänstgöringstid, från vars begynnelse till invaliditetens inträde icke minst ett år förflutit, då avgörande träffas om rätten till invaliditetspension och det premiemånadstal, som utgjort grunden för beräkningen av nämnda pension.

12 §.

Har invaliditet inträtt under anställningstiden eller innan ett år förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid bestämmandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiemånader även tiden mellan den tidpunkt, då invaliditeten inträdde, och den tidpunkt, då vederbörande uppnår pensionsåldern, därest invaliditeten berott på:

1) sjukdom, lyte eller kroppsskada, som den försäkrade ådragit sig under tid, för vilken han varit pliktig att betala premier till pensionskassan;

2) sjukdom, lyte eller kroppsskada, som uppkommit under annan tid än den, som avses ovan i punkt 1; och

a) den försäkrade under de aderton kalendermånader, vilka närmast föregått arbetsförhållandets begynnelse, förtjänat minst sex premiemånader; eller

b) det arbetsförhållande, på grund varav avgörande skall träffas om rätten att utfå invaliditetspension, som avses i 15 §, fortgått minst fyra månader.

Förslag.

utges vid arbetsförhållandets upphörande. På varje år räknas likväl högst 12 premiemånader. Vid beräkningen av premiemånaderna beaktas likväl inte den tid, för vilken arbetstagare, medan han varit i arbetsförhållande, uppburit i lag stadgad eller enligt offentlig pensionsstadga utgående, på arbets- eller tjänsteförhållande eller på företagaverksamhet grundad invaliditetspension, vars storlek fastställts med beaktande av den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst.

Har invaliditet berott på sjukdom, lyte eller kroppsskada, som vederbörande lidit av redan då arbetsförhållandet begynte, beaktas inte, då invaliditetspensionen fastställs, den tjänstgöringstid, från vars begynnelse till invaliditetens inträde inte minst ett år förflutit.

12 §.

Har invaliditet inträtt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd eller i lagen om studieleighet (273/79) avsedd studieledighet, förflutit från arbetsförhållandets upphörande, räknas vid fastställandet av invaliditetspension, som avses i 15 §, såsom premiemånader även tiden mellan invaliditetens början och uppnåendet av den i 14 § 1 mom. stadgade pensionsåldern. Har arbetsförhållandet inte fortgått minst fyra månader, räknas på grund av detsamma såsom premiemånader den tid som återstår till pensionsålderns uppnående endast försävt arbetstagaren inte på grund av arbets- eller tjänsteförhållande eller företagaverksamhet, som begynt före detta arbetsförhållande, äger rätt till i lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionsskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invaliditetspension sagda tid eller motsvarande arbetsförtjänst redan beaktas. Likaså räknas vid bestämmandet av kvinnlig arbetstagares invaliditetspension såsom premiemånader den tid som återstår till uppnåendet

Gällande lag.

Skall åt person, som erhållit invaliditetspension, vilken bestämts såsom i 1 mom. är stadgat, senare erläggas pension på grund av ålderdom eller ny invaliditet i enlighet med 14 eller 15 § eller åt hans anhöriga familjepension i stöd av 15 a §, räknas som premiemånader även den tid, under vilken han uppbar ovan avsedda invaliditetspension. Beviljas likväl den nya invaliditetspensionen med anledning av samma sjukdom, lyte eller kroppsskada som den tidigare invaliditetspensionen, bestämmes den enligt samma grunder som den tidigare pensionen, likväl sålunda, att den lön, som utgör grunden för beräkningen av pensionen, bestämmes på grundvalen av de i 16 § 1 mom. avsedda premiemånader, vilka föregått den nya tjänstgöringstidens upphörande, om pensionen sålunda beräknad är större än den tidigare pensionen.

Har person, som varit i sjömanstjänst, efter det att arbetsförhållandet upphört, senare på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande förvärvat rätt till i annan lag stadgat eller i offentlig pensionsstadga avsett pensionskydd så, att vid bestämmandet av det pensionskydd, som enligt detta skall utgivas åt honom, beaktas den tid, som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande förtjänst, tillämpas icke stadgandet i 1 momentet.

Förslag.

av pensionsåldern, såvida hon under tiden mellan den tidpunkt då sagda 360 dagar förflutit och den tidpunkt då invaliditeten börjat, vilken tid får uppgå till högst nio år, haft i 15 a § avsett barn, som är yngre än tre år, dock ej, om den tid som återstår till pensionsålderns uppnående eller motsvarande arbetsförtjänst, utan att barnavårdstiden på sagda sätt beaktas, skall räknas såsom till pension berättigande till på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarverksamhet. Har sådan kvinnlig arbetstagarers arbetsförhållande inte fortgått minst fyra månader gäller angående fastställande av till pension berättigande tid i tillämpliga delar vad ovan i detta moment är stadgat.

Skall till person, som erhållit i enlighet med 1 mom. fastställd invaliditetspension, senare erläggas pension på grund av ålder eller ny invaliditet, räknas som premiemånader även den tid, under vilken han uppbar ovan avsedd invaliditetspension. Beviljas likväl ny invaliditetspension med anledning av samma sjukdom, lyte eller kroppsskada som den ovan nämnda tidigare invaliditetspensionen, fastställs den enligt samma grunder som den tidigare pensionen.

Har arbetstagarer, sedan det i 1 mom. avsedda arbetsförhållandet upphört, på grund av annat arbets- eller tjänsteförhållande eller annan företagarverksamhet förvärvat rätt till i annan lag stadgat eller på offentlig pensionsstadga grundat pensionskydd sålunda, att vid fastställandet av hans i enlighet därmed utgående invaliditetspension den tid, som återstår till pensionsålderns uppnående, eller motsvarande arbetsförtjänst, beaktas, tillämpas inte stadgandet i 1 mom. på det tidigare arbetsförhållandet. Arbetstagarer anses härvid ha blivit berättigad till ovan avsett pensionskydd enligt lagen om pension för arbetstagarer i kortvariga arbetsförhållanden vid den tidpunkt, då hans sammanlagda arbetsförtjänst i arbetsförhållanden, som faller under sagda lag, innan han drabbats av den sjukdom, det lyte eller den

Gällande lag.

Förslag.

kroppsskada som utgör huvudsaklig orsak till invaliditeten, uppgått till i 1 § 1 mom. nämnda lag förutsatt gränsbelopp.

14 §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven *lägre* ålder, har även han rätt till ålderdomspension, såframt han har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder. Har arbetsförhållandets upphörande berott på att ålderdomspension, som beviljats på grundvalen av en i 34 a § avsedd försäkring, börjat utbetalas, har försäkrad rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf, då han uppnått den ålder som motsvarar minimiantalet premiemånader.

Manskap:

Ålder	59 år	58 år	57 år	56 år	55 år
Minimiantal					
premiemånader	252	264	276	288	300

Minimiantal

Befäl:

Ålder	64 år	63 år	62 år	61 år	60 år
Minimiantal					
premiemånader	312	324	336	348	360

Minimiantal

15 §.

Rätt till invaliditetspension tillkommer försäkrad, vars förvärvsmöjligheter till följd av sjukdom, lyte eller kroppsskada beräknas hava nedgått med minst en tredjedel av vad en person i motsvarande ställning i *sjömanstjänst* förtjänar, förutsatt att sagda tillstånd bör anses vara bestående eller varat sex månader utan avbrott samt att invaliditeten begynt, innan ett år förflutit från arbetsförhållandets upphörande.

14 §.

Har försäkrads arbetsförhållande upphört, då han uppnått i nedanstående tabell angiven ålder, eller uppnår han sagda ålder *under den tid som erhålls då till tidpunkten för arbetsförhållandets upphörande läggs de med stöd av 11 § 1 mom., på grundvalen av därvid utbetalad ersättning för semester, vederlag eller annan därmed jämförbar ersättning beräknade premiemånaderna*, har även han rätt till ålderdomspension, såframt han har minst det antal premiemånader, som i tabellen motsvarar hans ålder, *under förutsättning, att han under två års tid före det till pension berättigade arbetsförhållandets upphörande har varit i sådant arbetsförhållande som avses i denna lag under en tid av minst 18 premiemånader*. Har arbetsförhållandets upphörande berott på att ålderdomspension, som beviljats på grundvalen av en i 34 a § avsedd försäkring, börjat utbetalas, har försäkrad rätt till ålderdomspension i enlighet med denna paragraf, då han uppnått den ålder som motsvarar minimiantalet premiemånader.

Manskap:

Ålder	59 år	58 år	57 år	56 år	55 år
Minimiantal					
premiemånader	252	264	276	288	300

Minimiantal

Befäl:

Ålder	64 år	63 år	62 år	61 år	60 år
Minimiantal					
premiemånader	312	324	336	348	360

Minimiantal

15 §.

Rätt till invaliditetspension tillkommer försäkrad, vars förvärvsmöjligheter till följd av sjukdom, lyte eller kroppsskada beräknas ha nedgått med minst en tredjedel av vad en person i motsvarande ställning i *sådant arbetsförhållande som avses i sjömanslagen* förtjänar, *under förutsättning att sagda tillstånd bör anses vara bestående eller varat sex månader utan avbrott samt att invaliditeten begynt innan 360 sådana dagar, för vilka arbetstagaren inte*

Gällande lag.

15 e §.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer även år 1925 eller tidigare född försäkrad rätt att erhålla arbetslöshetspension.

16 §.

Ålderdoms- eller invaliditetspension utgår månatligen med ett belopp, som beräknas på den lön den försäkrade intjänat under det kalenderår, under vilket han började uppbära ålderdomspension eller blev arbetsoförmögen, och de tre närmast föregående kalenderåren i medeltal per premiemånad eller, om den försäkrade varit i sjömanstjänst kortare tid, under hela sin tjänstetid, enligt en procentsats, som angives av sjättedelen av premiemånadstalet.

17 §.

Tillkommer försäkrad eller den, som varit underkastad denna lag, icke rätt till ålderdomspension, som avses i 14 §, eller invaliditetspension, som avses i 15 §, utgives åt honom på grund av fribrev ålderdoms- eller invaliditetspension, efter det att han uppnått 65 års ålder eller till följd av sjukdom, lyte eller kroppsskada blivit oförmögen att utföra sitt tidigare arbete eller annat arbete, som med beaktande av hans ålder och yrkesskicklighet samt övriga omständigheter bör anses vara lämpligt för honom och ägnat att trygga en skälig utkomst, och arbetsoförmågan, med beaktande av den tid som förflutit från dess inträde, kan beräknas fortgå utan avbrott minst ett år, och efter hans död åt i 15 a § avsedda personer efter honom familjepension på grund av fribrev.

Förslag.

erhållit i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsett dagunderstöd, förflutit från arbetsförhållandets upphörande.

15 e §.

Utan hinder av vad i 1 mom. är stadgat om den nedre åldersgräns som är förutsättning för erhållande av arbetslöshetspension, tillkommer även år 1926 eller tidigare född försäkrad rätt att erhålla arbetslöshetspension.

16 §.

Ålderdoms- eller invaliditetspension utgår månatligen med ett belopp, som beräknas på den inkomst den försäkrade erhållit från fartyg under det kalenderår, under vilket han började uppbära ålderdomspension eller blev arbetsoförmögen, och de tre närmast föregående kalenderåren i medeltal per premiemånad eller, om den försäkrade varit i 1 mom. avsedda arbetsförhållande kortare tid, under hela sin tjänstetid, enligt en procentsats, som anges av sjättedelen av premiemånadstalet. Vid fastställandet av den pensionsgrundande lönen beaktas likväl inte den tid, för vilken försäkrad erhållit i 12 § 1 mom. avsedd invaliditetspension. Angående beräkandet av den pensionsgrundande lönen stadgas närmare genom förordning.

17 §.

Tillkommer försäkrad eller den, som varit underkastad denna lag, inte rätt till ålderdomspension, som avses i 14 §, eller invaliditetspension, som avses i 15 §, utges till honom på grund av fribrev ålderdoms- eller invaliditetspension, efter det att han uppnått 65 års ålder eller, då hans arbetsförmåga på grund av sjukdom, lyte eller kroppsskada, med beaktande jämväl av den tid som redan förflutit, kan uppskattas vara utan avbrott nedsatt med minst två femtedelar åtminstone ett år, och efter hans död till i 15 a § avsedda personer efter honom familjepension på grund av fribrev. Vid bedömandet av i vilken mån arbetsförmågan är nedsatt beaktas den försäkrades återstående förmåga att skaffa sig förvärvsinkomster genom sådant tillgängligt arbete som han rimligen, med hänsyn till sin utbildning, tidigare verksamhet, ålder och boendeförhåll-

Gällande lag.

Förslag.

lande samt därmed jämförbara omständigheter, kan förutsättas utföra.

27 §.

Utan hinder av vad i 1 och 3 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner icke sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning, som försäkrad åtnjutit under minst tre års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen icke överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller på sådan ersättning grundad familjepension. Härvid anses icke nytt pensionsfall ha inträffat, då invaliditetspension förändras till ålderdomspension eller då rätt till familjepension uppkommer efter pensionstagare.

27 §.

Utan hinder av vad i 1 och 3 mom. är stadgat beaktas vid samordning av pensioner *inte* sådan på lagen om olycksfallsförsäkring, trafikförsäkringslagen eller lagen om skada, ådragen i militärtjänst grundad ersättning, som försäkrad åtnjutit under minst tre års tid omedelbart före pensionsfallet, i den mån ersättningen *inte* överstiger ersättningsnivån före pensionsfallet, ej heller på sådan ersättning grundad familjepension. Såsom nytt pensionsfall *betrakts* härvid *inte* det, att *arbetslöshetspension* förändras till *invaliditetspension* eller *invaliditetspension* till *ålderdomspension*, *ej* heller *uppkomsten* av rätt att *erhålla* familjepension efter pensionstagare. Vid samordning av pensioner *beaktas inte* heller sådan ersättning enligt lagen om skada, ådragen i militärtjänst, som grundar sig på skada, vilken uppkommit under krigen åren 1939—1945.

44 §.

Fullmäktige sammankomma minst en gång om året, senast inom *april*, till sammanträde, som benämnes fullmäktiges ordinarie möte.

44 §.

Fullmäktige *sammankommer* minst en gång om året, senast inom *juni*, till sammanträde, som benämns fullmäktiges ordinarie möte.

52 §.

revisörerna skola senast inom *mars månad* skriftligen till styrelsen avgiva berättelse över sin verksamhet samt utlåtande om förvaltningen av pensionskassan och om dess räkenskaper.

52 §.

Revisörerna *skall* senast inom *april* skriftligen till styrelsen *avge* berättelse över sin verksamhet samt utlåtande om förvaltningen av pensionskassan och om dess räkenskaper.

54 §.

Pensionskassans räkenskapsperiod är kalenderåret. I bokföringen skall *kassan i tillämpliga delar iakttaga* stadgandena i *bokföringslagen*. Bokslutet skall dock uppgöras i enlighet med av social- och hälsovårdsministeriet fastställda anvisningar och tillställas revisörerna inom *februari* månad det år, som närmast följer efter räkenskapsperiodens utgång.

54 §.

Pensionskassans räkenskapsperiod är kalenderåret. I bokföringen skall, *utan hinder av vad annorstädes i lag är stadgat*, *iakttagas* stadgandena i *denna lag* samt av social- och hälsovårdsministeriet *utfärdade* anvisningar, *vilka föranleds av försäkringsverksamhetens speciella karaktär*. Bokslutet, som omfattar resultaträkning, balansräkning och verksamhetsberättelse, skall tillställas revisörerna *senast inom mars*

Gällande lag.

Utan hinder av vad i bokföringslagen är stadgat, får pensionskassans investeringstillgångar aktiveras till ett högre värde än den ursprungliga anskaffningsutgiften eller det sannolika överlåtelsepriset, såframt ett sådant förfarande ännu kan anses trygga de försäkrade förmånerna.

64 §.

Folkpensionsanstalten och övriga försäkringsanstalter, myndighet, som beviljat i 27 § 3 mom. avsedd pension åt statens arbetare, sjöfartsstyrelsen, socialministeriets arbetsvårdsbyrå, statens olycksfallsbyrå och socialnämnd äro pliktiga att på begäran utan ersättning lämna pensionskassan alla dem tillbudsstående uppgifter, vilka kunna inverka på avgörandet av ärende, som behandlas av kassan.

Förslag

det år som närmast följer efter räkenskapsperiodens utgång.

64 §.

Arbetsgivare är skyldig att till sjömanspensionskassan och försäkringsdomstolen lämna alla uppgifter som är av nöden för verkställigheten av denna lag. Sagda anstalter äger rätt att i arbetsgivarens böcker granska uppgifternas riktighet. Vad ovan stadgats om arbetsgivare, gäller i tillämpliga delar även i lagen om riksomfattande arbetslöshetskassor avsedd arbetslöshetskassa.

Statlig, kommunal eller annan offentligrättslig myndighet eller anstalt, läkare i offentlig tjänst, sjukhus samt försäkrings- eller pensionsanstalt och pensionsstiftelse, som bedriver lagstadgad försäkring, är skyldiga att på begäran avgiftsfritt tillställa pensionskassan, försäkringsdomstolen och försäkringsanstalt, som bedriver lagstadgad försäkring, alla på avgörandet i föreliggande, i denna lag angivet ärende inverkan- de uppgifter, som de har i sin besittning. Pensionskassan är skyldig att erlagga skäligt arvode för läkarutlåtande, som givits på grundvalen av i detta moment föreskriven skyldighet.

Denna lag tillämpas från och med den 1 januari 1981.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag
angående ändring av 7 § lagen om statens pensioner.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

I syfte att underlätta handläggningen av ansökningar om invalidpension föreslås lagen om statens pensioner ändrad så, att tidpunkten för anställningsförhållandets upphörande i fråga om invalidpension alltid bestäms på grundvalen av tidpunkten för invaliditetens början.

Samtidigt föreslås lagen om statens pensioner

ändrad så, att dyrortstillägg vid fastställandet av den pensionsgrundande lönen beaktas även i de fall då dyrortstillägg inte ingår i förmånstagarens arbetsförtjänst på grund av att hans tjänstgöringsort är belägen i utlandet.

Avsikten är att ändringarna skall träda i kraft så snart riksdagen har godkänt dem.

MOTIVERING.

Enligt lagen om statens pensioner (280/66) skall i fråga om invalidpension arbetsförtjänsterna för närvarande vid uträkning av den pensionsgrundande lönen beaktas fram till den tidpunkt då pensionen tar vid. Med tanke på handläggningen av ansökningarna om invalidpension vore det ändamålsenligt om förmånstagarens förtjänst under tiden för sjukledighet eller tjänstledighet på grund av sjukdom inte behövde utredas särskilt för sig, utan arbetsförtjänsterna vid uträkningen av den pensionsgrundande lönen beaktades endast till utgången av den kalendermånad som föregår invaliditetens inträde.

På grund härav föreslås att i 7 § 1 mom. (1040/78) måtte intas ett stadgande, enligt vilket anställningen, då det är fråga om invalidpension, vid uträkningen av den pensionsgrundande lönen skall anses ha upphört vid utgången av den kalendermånad som föregår den i 9 § 1 mom. avsedda invaliditetens inträde.

Ändringen skulle bidra till att göra handläggningen av ansökningar om invalidpension snabbare. Ett motsvarande stadgande har redan tidigare intagits i lagen om pension för arbets-

tagare (395/61) och i Kommunala pensionsanstaltens pensionsstadga.

Enligt lagen om statens pensioner fastställs den pensionsgrundande lönen på grundvalen av förmånstagarens arbetsförtjänster. Till arbetsförtjänst hör även till innehavare av tjänst eller befattning betalt dyrortstillägg. Dyrortstilläggets storlek bestäms i regel enligt tjänsteinnehavarens eller befattningshavarens tjänstgöringsort. Om tjänstgöringsorten är belägen i utlandet, betalas inte dyrortstillägg. På grund härav är den pensionsgrundande lönen och sålunda även pensionen för en förmånstagare, som under de högst fyra sista anställningsåren varit stationerad utomlands, mindre än för en förmånstagare som innehaft en med avseende på avlöningen motsvarande tjänst eller befattning i hemlandet. Största delen av de förstnämnda förmånstagarna är anställda inom utrikesrepresentationen. Till dem hör dessutom militärattachéerna, industrisekreterarna och arbetskraftsattachéerna samt de tjänsteinnehavare och befattningshavare som biträder dem. Deras avlöning bestäms för den tid de är stationerade utomlands enligt utrikesrepresentationens avlö-

ningssystem. Utrikesrepresentationens avlöningssystem har dessutom tillämpats på vissa andra statstjänstemän som arbetar utomlands.

Det kan likväl inte anses motiverat att de vid Finlands diplomatiska beskickningar eller konsulat anställda och de övriga ovan nämnda innehavarna av tjänst eller befattning på grund av att de är stationerade utomlands i fråga om sin rätt till pension råkar i en sämre ställning än de förmänstagare som är stationerade i hemlandet. Därför föreslås att vid uträkning av ovan nämnda innehavares av tjänst eller befattning pensionsgrundande lön, såframt det är fråga om avlöning enligt utrikesrepresentationens avlöningssystem, skall till den i 7 § 3 mom. lagen om statens pensioner avsedda arbetsförtjänster fogas dyrtorststillägg i enlighet med vad som skulle betalas om förmänstagaren var stationerad i Helsingfors. Ändringen skulle företas genom att till lagens 7 § foga ett nytt 8 mom.

Enligt 7 § 3 mom. i gällande lag om statens pensioner beaktas inte till innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesförvaltningen erlagt ortstillägg eller ersättning för förlust vid kurs- och prisfluktuationer vid fastställandet av den pensionsgrundande lönen. I lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning (317/76), vilken gavs efter det att lagen

om statens pensioner trätt i kraft, nämns inte ersättning för förlust vid kurs- och prisfluktuationer, men i dess 3 § nämns däremot flera sådana ersättningar som inte är nämnda i 7 § 3 mom. lagen om statens pensioner. Därför föreslås 7 § 3 mom. lagen om statens pensioner ändrat så, att det motsvarar de förändringar som skett i avlöningssystemet för innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen.

Emedan förändringar kan ske i innehavarnas av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen avlöning, är det ändamålsenligt att låta lagändringen få formen av ett stadgande som hänvisar till lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning.

I 7 § 3 mom. lagen om statens pensioner nämns endast innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesförvaltningen. Emedan utrikesrepresentationens avlöningssystem tillämpas även på vissa ovan nämnda innehavare av tjänst eller befattning, vilka inte är anställda inom utrikesförvaltningen, föreslås att tillämpningsområdet för ifrågavarande lagrum utvidgas att omfatta även dessa innehavare av tjänst eller befattning.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

angående ändring av 7 § lagen om statens pensioner.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 7 § 1 och 3 mom. lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66), av dem 1 mom. sådant det lyder i lag av den 22 december 1978 (1040/78), samt fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 18 juli 1975 (568/75) och nämnda lag av den 22 december 1978, ett nytt 8 mom. som följer:

7 §.

Den pensionsgrundande lönen fastställs genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda arbetsförtjänsterna av anställning under de 2 kalenderår, som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst 4 sista kalenderåren före anställningens upphörande. Har anställningen fortgått under flera än 2 kalenderår, beaktas icke det år, under vilket anställningen började, såvida anställningen ej under nämnda kalenderår fortgått minst 6 månader. Kunna 3 kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år, under vilket arbetsför-

tjänsterna i medeltal per månad äro lägst, utan avseende, och kunna 4 kalenderår väljas, lämnas även det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro störst, utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön. Då fråga är om invalidpension, anses anställningen vid uträkning av den pensionsgrundande lönen ha upphört vid utgången av den kalendermånad som föregår den i 9 § 1 mom. avsedda invaliditetens början.

I 1 mom. avsedd arbetsförtjänst fastställs enligt samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Som arbetsförtjänst anses likväl icke vid anställningens slut utgående semesterersättning, till förmånstagare som avses i 8 mom. betalt, i 2 § lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning (317/76) nämnt ortstillägg eller i sistnämnda lags 3 § nämnda ersättningar, ej heller arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag, vilka icke böra anses höra till anställningen.

Har förmånstagare, som är finsk medborgare, under den tid, på grundval av vilken den pensionsgrundande lönen räknas ut, varit innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen, i 61 § 3 mom. förordningen om försvarsmakten avsedd innehavare av tjänst

eller befattning, i 1 § lagen om industrisekretärer (749/72) avsedd befattningshavare eller i 1 § förordningen om arbetskraftsattachéer (209/77) avsedd befattningshavare eller annan sådan innehavare av tjänst eller befattning, på vars avlöning lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning tillämpas, fogas vid uträkningen av den pensionsgrundande lönen till hans i 3 mom. avsedda arbetsförtjänst dyrortstillägg, såframt ej sådant ingår i arbetsförtjänsten. Dyrortstillägget utgår med det belopp, vartill det skulle betalas, om förmånstagarens verksamhet vore förlagd till Helsingfors.

Denna lag träder i kraft den 19 . Den tillämpas på pension som grundar sig på pensionsfall, vilket inträffat under lagens giltighetstid.

Helsingfors den 21 november 1980.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Minister Pirkko Työläjärvä

L a g

angående ändring av 7 § lagen om statens pensioner.

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 7 § 1 och 3 mom. lagen den 20 maj 1966 om statens pensioner (280/66), av dem 1 mom. sådant det lyder i lag av den 22 december 1978 (1040/78), samt fogas till 7 §, sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 18 juli 1975 (568/75) och nämnda lag av den 22 december 1978, ett nytt 8 mom. som följer:

Gällande lag.

Förslag.

7 §.

Den pensionsgrundande lönen fastställs genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda arbetsförtjänsterna av anställning under de 2 kalenderår, som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst 4 sista kalenderår, *under vilka anställningen fortgått*. Har anställningen fortgått under flera än 2 kalenderår, beaktas icke det år, under vilket anställningen började, såvida anställningen ej under nämnda kalenderår fortgått minst 6 månader. Kunna 3 kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro lägst, utan avseende, och kunna 4 kalenderår väljas, lämnas även det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro störst, utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön.

7 §.

Den pensionsgrundande lönen fastställs genom att medeltalet per månad räknas ut för de sammanlagda arbetsförtjänsterna av anställning under de 2 kalenderår, som på nedan nämnt sätt valts ut bland de högst 4 sista kalenderåren *före anställningens upphörande*. Har anställningen fortgått under flera än 2 kalenderår, beaktas icke det år, under vilket anställningen började, såvida anställningen ej under nämnda kalenderår fortgått minst 6 månader. Kunna 3 kalenderår sålunda väljas, lämnas av dem det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro lägst, utan avseende, och kunna 4 kalenderår väljas, lämnas även det år, under vilket arbetsförtjänsterna i medeltal per månad äro störst, utan avseende. Har anställningen fortgått under endast ett kalenderår, betraktas den genomsnittliga arbetsförtjänsten per månad såsom pensionsgrundande lön. *Då fråga är om invalidpension, anses anställningen vid uträkning av den pensionsgrundande lönen ha upphört vid utgången av den kalendermånad som föregår den i 9 § 1 mom. avsedda invaliditetens, början.*

I 1 mom. avsedd arbetsförtjänst fastställs enligt samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt, *likväl så att* som arbetsförtjänst icke anses vid anställningens slut erlagd semesterersättning, *åt innehavare av tjänst eller befattning inom förvaltningen av utrikesärendena* erlagt ortstillägg eller ersättning för förlust vid kurs- och prisfluktuationer, ej heller arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag, vilka icke böra anses höra till anställningen.

I 1 mom. avsedd arbetsförtjänst fastställs enligt samma grunder som vid innehållning av skatteförskott eller skatt. Som arbetsförtjänst anses *likväl* icke vid anställningens slut utgående semesterersättning, *till förmänstagare som avses i 8 mom. betalt, i 2 § lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning (317/76) nämnda ortstillägg eller i sistnämnda lags 3 § nämnda ersättningar*, ej heller arvode för arbete i kommittéer eller kommissioner eller för andra uppdrag, vilka icke böra anses höra till anställningen.

*Gällande lag.**Förslag.*

Har förmånstagare, som är finskt medborgare, under den tid, på grundval av vilken den pensionsgrundande lönen räknas ut, varit innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen, i 61 § 3 mom. förordningen om försvarsmakten avsedd innehavare av tjänst eller befattning, i 1 § lagen om industrisekretärer (749/72) avsedd befattningshavare eller i 1 § förordningen om arbetskraftsattachéer (209/77) avsedd befattningshavare eller annan sådan innehavare av tjänst eller befattning, på vars avlöning lagen om innehavare av tjänst eller befattning inom utrikesrepresentationen tillkommande avlöning tillämpas, fogas vid uträkningen av den pensionsgrundande lönen till hans i 3 mom. avsedda arbetsförtjänst dyrortstillägg, såframt ej sådant ingår i arbetsförtjänsten. Dyrortstillägget utgår med det belopp, vartill det skulle betalas, om förmånstagarens verksamhet vore förlagd till Helsingfors.

Denna lag träder i kraft den 19 .

Den tillämpas på pension som grundar sig på pensionsfall, vilket inträffat under lagens giltighetstid.

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 5 § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner.

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL.

Lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner har tidigare ändrats så, att förmänstagare under i lagen nämnda förutsättningar har möjlighet att övergå till att erhålla pension i enlighet med lagen om statens familjepensioner även om förmånslåtaren har valt pensionsskydd enligt statens s.k. gamla pensionssystem. I denna proposition föreslås

att samma möjlighet till övergång ges även förmänstagare, vars pensionsskydd i enlighet med det gamla pensionssystemet baserar sig på avtal med förmånslåtare som innehaft tjänst eller befattning med avtalslön.

Avsikten är att ändringarna skulle träda i kraft så snart riksdagen har godkänt dem.

MOTIVERING.

Genom en lag av den 21 december 1979 om ändring av lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner (959/79) ändrades ifrågavarande lag bl.a. så, att det för förmänstagare, som enligt förmånslåtarens val erhåller eller har rätt att erhålla familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, som föregått lagen om familjepension, blev möjligt att i fall, som nämns i lagen, övergå till att erhålla pension med stöd av lagen om statens familjepensioner. Lagändringen motiverades med att förmånslåtarens val, som förmänstagare inte kunnat ändra, i vissa fall lett till uppenbart otillfredsställande slutresultat för förmänstagaren.

Den ovan nämnda ändringen av lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner gällde sådana fall, där förmånslåtaren i enlighet med 4 § 1 mom. ifrågavarande

lag hade valt det gamla familjepensionssystemet. Rätt till pension enligt det gamla systemet kan dock basera sig även på avtal med person som innehar tjänst eller befattning med avtalslön. Eftersom erläggande av familjepension enligt det gamla pensionssystemet även i dylika fall kan leda till ett för förmänstagaren uppenbart otillfredsställande slutresultat, är det motiverat att förmänstagare även i dylika fall ges möjlighet att övergå till att erhålla pension i enlighet med det nya familjepensionssystemet. Med anledning härav föreslås 5 § 4 och 5 mom. lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner ändrade så, att man i dessa lagrum hänvisar förutom till 4 § 1 mom. även till 4 § 3 mom.

Med stöd av vad ovan anförts föreläggs Riksdagen till antagande följande lagförslag:

Lag

om ändring av 5 § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 5 § 4 och 5 mom. lagen den 31 december 1968 angående införande av lagen om statens familjepensioner (775/68), sådana de lyder i lag av den 21 december 1979 (959/79), som följer:

5 §.

Förmänstagare som till följd av dödsfall, vilket inträffat efter den 31 december 1968, åtnjuter familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, äger utan hinder av vad i 4 § 1 och 3 mom. är stadgat rätt att övergå till att erhålla familjepension med stöd av lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret och genom att tillika avstå från sin på tidigare gällande stadganden grundade rätt till familjepension. Övergång verkställs från ingången av den kalendermånad som närmast följer en månad efter det att anmälan gjorts.

Äger förmänstagare till följd av dödsfall, som inträffat efter den 31 december 1968, rätt till familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, är han, utan hinder av vad i 4 § 1 och 3 mom. är stadgat, berättigad att erhålla familjepension i enlighet med stadgandena i lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret.

Denna lag träder i kraft den
19 .

Helsingfors den 21 november 1980.

Republikens President
URHO KEKKONEN

Minister Pirkko Työläjäarvi

Lag

om ändring av 5 § lagen angående införande av lagen om statens familjepensioner.

I enlighet med riksdagens beslut ändras 5 § 4 och 5 mom. lagen den 31 december 1968 angående införande av lagen om statens familjepensioner (775/68), sådana de lyder i lag av den 21 december 1979 (959/79), som följer:

Gällande lag.

5 §.

Förmånstagare som till följd av dödsfall, vilket inträffat efter den 31 december 1968, åtnjuter familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, äger utan hinder av vad i 4 § 1 mom. är stadgat rätt att övergå till att erhålla familjepension med stöd av lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret och genom att tillika avstå från sin på tidigare gällande stadganden grundade rätt till familjepension. Övergång verkställs från ingången av den kalendermånad som närmast följer en månad efter det anmälan gjordes.

Äger förmånstagare till följd av dödsfall, som inträffat efter den 31 december 1968, rätt till familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, är han, utan hinder av vad i 4 § 1 mom. är stadgat, berättigad att erhålla familjepension i enlighet med stadgandena i lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret.

Förslag.

5 §.

Förmånstagare som till följd av dödsfall, vilket inträffat efter den 31 december 1968, åtnjuter familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, äger utan hinder av vad i 4 § 1 och 3 mom. är stadgat rätt att övergå till att erhålla familjepension med stöd av lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret och genom att tillika avstå från sin på tidigare gällande stadganden grundade rätt till familjepension. Övergång verkställs från ingången av den kalendermånad som närmast följer en månad efter det att anmälan gjorts.

Äger förmånstagare till följd av dödsfall, som inträffat efter den 31 december 1968, rätt till familjepension med stöd av tidigare gällande stadganden, är han, utan hinder av vad i 4 § 1 och 3 mom. är stadgat, berättigad att erhålla familjepension i enlighet med stadgandena i lagen om statens familjepensioner genom att skriftligen anmäla detta hos statskontoret.

Denna lag träder i kraft den